

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3507/2024
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хацића, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Антељ, адвокат из ..., против туженог А.Д. „Електропривреда Србије“ са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1783/24 од 09.05.2024. године, у седници већа одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1783/24 од 09.05.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1783/24 од 09.05.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1577/23 од 05.02.2024. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 21.000,00 динара, у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1577/23 од 05.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд утврди да је ништава одредба члана 4. Анекса 2 Уговора о раду бр. .../.../... од 03.02.2015. године, закљученог између тужиле и правног претходника туженог, у делу у коме је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијената посла од 1.885 и одредба члана 2. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../...-... од 29.01.2020. године, у делу у коме је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.107, због повреде права на једнаку зараду, за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1783/24 од 09.05.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле и утврђено да је ништава одредба члана 4. Анекса 2 Уговора о раду бр. .../.../... од 03.02.2015. године, закљученог између тужиле и правног претходника туженог, у делу у коме је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијената посла од 1.885 и одредба члана 2. Анекса Уговора о раду бр. ...-.../...-... од 29.01.2020. године, у делу у коме је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.107, због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде и обавезана тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 340.875,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде трошкова поступка по жалби исплати износ од 49.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужила је дала одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у складу са чланом 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим, након достављања обавештења уз анекс уговора о раду, закључила дана 03.02.2015. године Анекс 2 Уговора о раду број .../... од 12.05.2003. године. У члану 2. став 1. анекса констатовано је да странке мењају уговорене услове рада утврђене Уговором о раду од 12.05.2003. године, с тим да се одредбе наведеног анекса примењују од 25.02.2015. године, осим одредбе из члана 4. анекса који се примењује од 01.02.2015. године. Чланом 4. наведеног анекса измењен је члан 5. основног уговора о раду тако да се основна зарада тужиле одређује на основу коефицијената посла од 1.885 вредности радног часа која се одређује у висини и на начин утврђен колективним уговором и месечног фонда остварених часова рада. Пре него што је учинио понуду, послодавац је 16.01.2015. године донео Одлуку о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац и Огранак „Колубара метал“ Вреоци број 2-01-186, а 30.01.2015. године Одлуку о изменама Одлуке о коефицијентима послова РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац бр. 2-01-414. Овим општим актима послодавца предвиђена је измена у систематизацији радних места, као и коефицијенти за обрачун основне зараде на сваком од радних места, у складу са којим је са тужиљом закључен анекс уговора о раду.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев применом одредаба члана 171. став 1. тачка 1. и 5. Закона о раду, којим је прописано да запосленом може бити понуђена измена уговорених услова рада, ради премештаја запосленог на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада, као и ради промене елемената за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и других примања запосленог који су садржани у уговору о раду у складу са чланом 33. став 1. тачка 11. тог закона. Тужени је испунио законом прописане услове и радно место тужиле и опис њеног посла ускладио са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о систематизацији послова од 16.01.2015. године, а уједно је дошло и до промене елемената за утврђивање основне зараде и тужиле је утврђен нови коефицијент послова у складу са Одлуком о изменама одлуке о коефицијентима послова од 30.01.2015. године са исправком одлуке од 02.02.2015. године. Ови општи акти правног претходника туженог нису оспорени у законом предвиђеном поступку пред Уставним судом. Наводи тужиле да је 27.01.2015. године закључен Посебан колективни уговор за „Електропривреду Србије“, чијим чланом 32. је уговорено да се промена коефицијента не може вршити без писане сагласности синдиката оцењен је као неоснован, јер је тај Колективни уговор ступио на снагу 07.02.2015. године, након ступања на снагу Одлуке о измени коефицијената, па није постојала обавеза прибављања сагласности синдиката као услова законитости измене обрачуна основне зараде. Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 9. став 2., 104. став 2., 171. став 1., 172. став 1. и 193. став 1. Закона о раду, као и чланова 103. и 109. Закона о облигационим односима првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован.

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку и усвојио тужбени захтев, налазећи да је правни претходник туженог поступио противно забрани злоупотребе права, односно да је закључењем спорног анекса поступао супротно добрим пословним обичајима. Наиме, супротно закључку првостепеног суда Колективни уговор од 27.01.2015. године обавезује учеснике од дана потписивања, а овим Колективним уговором послодавцу је забрањено да самостално утврђује коефицијенте, па чињеница да је послодавац након тога донео опште акте и доставио понуде тужиле за закључење Анекса уговора о раду, без претходно прибављене сагласности синдиката, указује на противправно понашање које подлеже санкцији ништавости.

По становишту Врховног суда, у конкретном случају нема места ретроактивној примени одредбе члана 32. Посебног колективног уговора који је ступио на снагу 07.02.2015. године, пошто у време доношења општих аката послодавца, односно закључења спорних анекса, сагласност синдиката није била формални услов за измену коефицијента за обрачун основне зараде запослених.

Стога, супротно становишту другостепеног суда, спорне одредбе анекса нису ништаве, пошто су коефицијенти послова утврђени у складу са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о систематизацији послова од 16.01.2015. године, након чега је дошло до промене елемената за утврђивање основне зараде Одлуком о изменама и допунама Одлуке о коефицијентима послова од 30.01.2015. године. Тужиле је понуду послодавца за закључење анекса, која има основ у овим општим актима прихватили, па када је анекс уговора о раду закључени пре ступања на снагу Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, нема места ретроактивној примени одредби тог Колективног уговора.

Разлози на којима је првостепени суд засновао своју одлуку су због тога у целости прихватљиви и за ревизијски суд.

Правилно је првостепени суд одлучио о парничном трошковима, применом члана 153. ЗПП. На основу одредби чланова 165. став 2. и 154. ЗПП, туженом су досуђени трошкови ревизијског поступка, које чини награда за састав ревизије од 18.000,00 динара и такса на ревизију 3.800,00 динара. Туженом није признат трошак на име ПДВ, јер није приложио рачун о извршеној адвокатској услузи за поднету ревизију, сагласно одредбама члана 42. ставова 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС“ бр. 84/04 ... 138/22).

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице**